

Nagy Konstantin császár fiának érmeit találta meg Móra Ferenc a Kundombon.

(A Délmagyarország munkatársától.) Még május elején történt, hogy a rendező-pályaudvar mellett levő Kundombon, tehát közvetlen a város szélén régészeti ásásokat kezdett Móra Ferenc, mint a szegedi múzeum igazgatója. Mint annakidején jelentették is: az ásások az ugynevezett jázig—szarmata-korból való sírokat hozták napvilágra, amelyeket Móra a sírmellékletek alapján körülbelül ezrist száz évszázadnak határozott meg.

A Kundombon május óta csekély megízahitással szüntelen folynak az ásások, úgy, hogy az aránylag kicsiny, másfél holdnyi területen felárí sírok száma már meghaladja a százat. Mivel arról értesültünk, hogy a napokban római érmeket is találtak a Kundomb egyik sírjában, amelyek a kormeghatározás szempontjából fontosak, kérdést intéztünk ez ügyben Móra Ferenchez, akitől a következő felvilágosítást kaptuk:

— Igen, a százkettődik számú sírban a halott markában csakugyan találtunk három római rézpénzt.

Meg is mutatja a három zö'dpatinás régi pénzt, amelyek elkopott körirataiból élesen domborodik ki az ismert római császársorok profilja.

— Ezek Constantiusnak, Nagy Konstantin császár fiának, Constantius Gallusnak és Valens császárnak az érmei, akik a IV. század derekán uralkodtak. Az, hogy az érmei számai a rajtuk levő körirattal szinte az olvashatatlanságig lekoptak, azt mutatja, hogy sokáig voltak forgalomban s nyilván csak jóval a császárok halála után kerültek a sírba az öreg barbárral, aki talán ritkább gyanút tartogatta szokai. Mert abban az időben majd olyan ritkaság volt a magyarföldi forgalomban az ércpénz, mint most. A rómaiak tudniillik már akkor kivonultak Pannoniából, átengedték azt sorának, vagyis a barbároknak, az utolsó római pénzverde is beszűntette nálunk a működését s Valens császár után évszázadokon át nem vertek pénzt Magyarországon. Ez a magyarázata annak, hogy a magyarországi szarmata-temetőkben ritkán találunk érmet, alig egy-két példány akad még a sírok ezreiből állt keszthelyi temetőben is.

Arra a kérdéstünkre, hogy van-e nagyjelentősége az éremleletnek, a következő választ kaptuk:

— Az érmei csak megerősítik azt, amit a sírmellékletek alapján már félvvel ezelőtt megírtam éppen a Délmagyarország-ban: hogy a sírok a Kr. u. ötödik századból valók. Legalább a temetőnek ez a most feltárt része abból az időből származik s valószínűleg itt, a vasúti töltés közelében kezdődött a temető s innen terjedt be, a Kundomb közepe felé. Sokáig lakhatott itt egy letelepült nép s legalább három egymás után következő generáció temethette ide a halottait.

— A helytörténeti szemponton kívül van-e általános régészeti jelentősége a kundombi sírmezőnek?

— Igen, sokkal nagyobb jelentősége van, mint ahogy kezdetben ígérkezett. Szegényes kis szarmata-temetőnek hittem az első hetekben s ma már a legfontosabb nagy szarmata-temetők közé tartozik. A szakemberek által lelkiismeretes gondossággal kutattatott közül. Nagyjelentőségűvé teszi először nagy terjedelme, másodsor sírmellékletekben való gazdagsága, amelyek közt néhány unikum és sok ritkaságszámba menő tárgy is akad. Tegnapelőtt például vas sarklót találtunk az egyik sírban, amiből — a szarmata-jázig-korból — mindössze négyet találtak eddig Magyarországon s a miénk aránylag a legépebbek közé tartozik.

— Akkor lehet gratulálni, — kezdtek, Móra azonban közbevágott:

— A magyar régész nem tudhatja be a maga érdemének, ha talál valamit, mert olyan gazdag a földünk, hogy nem kunszt benne találni, ha egy kis szerencséje van az embernek. Idő és pénz kérdése az egész. Időnk ugyan nem sok van, de pénzzel az idén bőkezűen ellátta a város a múzeumot s ime, máris megvan az eredmény. Fennállása óta nem volt ilyen gazdag esztendője a múzeum régiségtárának — igaz, hogy hét hónapommal bele is öltem az idén az ásásokba.

— De most már az időre befejeződtek?

— Addig tartanak, míg a jődőben tart. Annyi lelőhely van nálam előjegyezve csak az Alsólányáról, hogy évekre való programot tud-

nék csinálni. Csak két negy akadálya van felénk annak, hogy a szegedi múzeum régiségtárára legyen a leggazdagabb az országban: egyik az intelligenciának hiánya érzékeltsége, másik a paraszti elképzelő és minden fogalmat meghaladó tudatlansága. It van például éppen a Kundomb esete. Szeretném átvenni az ásások színhelyét a kisvasúton túl levő emelkedésre, mert biztos vagyok benne, hogy ott van a temető gazdagabb része, amely már közelebb esik a hunok korához. A földben a nyáron papíra volt, most már nincs benne semmi, kárt nem tennék semmiben, a földnek csak

hasznára válna, ha megforgatnánk, de azért napok óta nem tudok dűlőre jutni a tulajdonosokkal, akik nem akarják megengedni az ásást, maguk se tudják megmondani, miért. Nyilván azért, mert magyarok, igazán nem tudok más magyarázatot találni. A nyáron a pilvárosi tótok egymással versenyezve ajánlották fel megásatásra a halmsírt, pedig ott nem szavalnak olyan sokat a kultúrlőlányról, mint minálunk.

Végül kijelentette Móra, hogyha az idén nem tudna engedélyt kapni a tulajdonosoktól, akkor jövőre kiaszajátítja a földjüket. Akkor már módot ad rá a most készülő törvény, amely szerint azokat is három havi jogházzal és ötmillió korona pénzbüntetéssel sújtják, akik nem jelentik be a múzeumnak, ha a földjükön régiségeket találnak.

Hétfőn este a II. emeletről az uccára vetette magát Gárdonyi Lola, a szegedi színház volt tagja.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) A Paulay-ucca 1. számú ház második emeletről ma este az uccára vetette magát Gárdonyi Lola színdarab, Gárdonyi Vilma, az Andrássy-utí színház tagjának a nővére. Gárdonyi Lola egy évvel ezelőtt a szegedi színháznak volt tagja. Szegedről eltávozva azonban nem tudott szer-

ződéshez jutni, ami módfelett elkeserítette, emellett családjával is meghasonlott és ma este is nagyobb jelene volt otthon. Elefetti elkeseredésében vetette magát az uccára. A mentők igen súlyos és életveszélyes állapotban a Rákusba szállították.

Hathónapra és mandátumvesztésre ítélték Reisinger képviselőt.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Miskolcra jelentik: A miskolci törvényszék legutóbb Reisinger Ferenc szociálistá nemzeti gyűlési képviselőt nemzeti gyűlés vétségéért egyhónapi fogságra ítélte. Felbezárás folytán ma tárgyalta

ezt az ügyet a debreczeni tábla és Reisinger büntetését hathónapi fogságra emelte fel, egyben egyévi hivatalvesztésre is ítélte. Ha ez az ítélet jogerőre emelkedik, úgy Reisinger elvesztí mandátumát.

A kultuszminiszter kiírta a szülészeti klinika, a női internátus építésére és a polgári iskola kibővítésére a versenytárgyalást.

(A Délmagyarország munkatársától.) Berenczy Domokos műszaki főtanácsos bejelentette a hétfői tanácsülésen, hogy a kultuszminiszter kiírta a szülészeti klinikára is a versenytárgyalást. A versenytárgyalási felhívás szerint a vállalkozók nemcsak a szülészeti klinikára, hanem az ezzel szemben építendő női internátusra és ugyanott a polgári iskola kibővítésére is tehetnek ajánlatot, vagy az összes munkanemekre együtt, vagy külön a föld-, közmű- és elhelyező munkára, a vas-, a vízbelen-, az ács-, a tetőfedő-, a bádigos- és műkőfaragó-munkára. Az ajánlatok benyújtásának határidejét 1926 november 25-én déli tizenkét órában állapította meg a kultuszminiszter. Az ajánlatot a kultuszminisztériumban kell benyújtani és a vállalati összeg két és félszázalékának megfelelő össze-

get biztosítékul kell letenni. A terveket és a kalkulációkat az érdeklődők Korb Flóris építész budapesti irodájában szerkezhetik be.

A tanács tudomásul vette a versenytárgyalás kiírását és elhatározta, hogy a szegedi vállalkozók érdekében lépéseket tesz, hogy az ajánlatok elkészítéséhez szükséges terveket és adatokat Szegeden is megkapasszák az érdekeltek.

A tanács megbízásából Berenczy telefonon érintkezésbe lépett az építésvezetőség szegedi vezetőségével ebben az ügyben. Idővel mérnök, az iroda vezetője a késő délutáni órákban levelet juttatott a Délmagyarország szerkesztőséghez és közli, hogy az ajánlati lapok és a költségvetési táblák az építésvezetőség szegedi irodájában (Fenyő-ucca 2. alati) délelőtt 10—12 óra között is beszerezhetők.

A vegyvizsgáló intézet megállapítása szerint Fráter Gyula természetes halállal halt meg.

(A Délmagyarország munkatársától.) A Délmagyarország már többször beszámolt arról az érdekes ügyről, amelynek középpontjába az elhalt Fráter Gyula földbirtokos került. Fráter Gyula júniusban halt meg hirtelen. Régebben hajlamos volt a tödőbajra, de halála előtt orvosai kétségen kívül megállapították, hogy Fráter Gyula nem volt tödőbeteg. Hirtelen halála után azt kezdék hirtelen, hogy Fráter Gyula nem természetes halállal halt meg, hanem mérgezték meg. Az elhunyt szegedi rokonsága a hírszótételekre hozzájárult az exhumáláshoz, hogy megállapítható legyen a halál valódi oka.

Az exhumálást júliusban fogantatották is,

majd a hulláreszeket felkalditák az országos vegyvizsgáló intézetbe. A vegyvizsgáló intézet véleménye nemrégiben érkezett le Szegedre.

A családától szerzett értekezletünk szerint megnyugvással vették tudomásul az exhumálás végleges eredményét, ami arra enged következtetni, hogy Fráter Gyula belső részében mérget nem találtak. Fráter Gyula ezt szerint nem mérgezték meg, hanem természetes halállal halt meg. Váratlan halálát régi tödőbaja okozhatta.

A Fráter-ügy ahál ezzel véglegesen lezárult és a szerencsétlen sorsú földbirtokos tovább aludhatja örök álmát a beivárosi temetőben, ahol egyszer már megbolygatták.

Tram! Tram! Tram!

az idény legszenzációsabb 7 felvonásos BURLESZK HYTRAKCIÓJA szerdán és csütörtökön a KOKZO MOZIBAN.

Szobafestést, mázolást, zománcfényezést,

fautánzatu erezést, márványozást aranyozást és homlokzatfestést a legolcsóbb versenyképes árkért a legmesszebbmenő felelősség mellett készítek.

DUSCHÁK HENRIK FESTŐIPARVÁLLALAT Szeged, Kálvária ucca 2/b. 939 Telefon: 771.